

ne. que opatur intolerantia ea
rundem passionu quas et nos
patim: est spes nra firma p uob.
scientel qm sicut socij passionu
estis. sic eritis et consolationis.

II

Non em uolumus uos igno
rare frs de tribulatione nra
que facta est in asia qm supra
modu grauati sumus sup uir
tute. ita ut tederet nos etia ui
uere: sed ipsi in nobis ipsis res
ponfu mortis habuimus ut n
simus fidentes in uobis. sed in
deo qui suscitatur mortuos. qui
de tantis piculis eripuit nos
et eruit. in quo speramus. qm et
adhuc eripiet adiuuantibus
uobis in oratione p nobis. ut
ex multaru psonis facerem ei
que in nob est donationis per
multos gre agantur p nobis.
Nam glia nra hec est testimo
niu conscientie nre: qd in sim
plicitate et sinceritate dei et
non sapientia carnali. sed in
gra dei conuersati sum in hoc
mundo.

III

Abundantius autem ad uos.
Non em alia scribimus uobis:
qua que legistis et cognoscistis.
Spo autem qd usq; in fine cognos
cetis. sicut et cognouistis nos
ex parte: qa glia ura sum si
cut et uos nra. in die dni nri
ihu xpi. Et hac confidentia
uolui prius uenire ad uos. ut
scdam gram haberetis: et per
uos transire in macedoniam.
et iteru a macedonia uenire

ad uos. et a uob deduci in iudea.
Cum ergo hoc uoluissim. nun
quid leuitate usus sum. aut
que cogito scdm carne cogito.
ut n sit apud me. est. et non:
Fidelis autem ds est. quia sermo
noster qui sit apd uos. n est in
illo. est et non: sed est. in illo
est. Dei em filius ihs xpc qui
in uobis ^{per nos} predicatus est p me.
et siluanum et timothim. non
fuit in illo est et non: sed est in
illo fuit. Quotq; em pmissiones
dei sunt. in illo est. Ideo et p ipsu
amen deo: ad glam nram. Qui
autem confirmat nos uobiscum
in xpo. et qui unxit nos ds:
et qui signauit nos. et dedit
pignus sps in cordib; nris.

III

Ego autem teste dm inuoco in
anima mea. qd parcens uobis
n ueni ultra corinthu: non qa
dominam fidei ure. sed adiu
tores sumus gaudiu uru. Nam
fide statis.

III

II

Statu autem hoc ipse apud
me: ne iteru in tristitia ueni
rem ad uos. Si em ego contristo
uos. et quis est qui me letifi
cat. nisi qui contristat ex me:
Et hoc ipsu scripsi uob: ut n
cu uenero tristitia sup tristitia
habea. de qb; oportuerat me
gaudere. confidens in omibus
uobis qa meu gaudiu omium
uru est. Nam ex multa tribu
lacione et angustia cordis sepsi
uob p multas lacrimas: n ut
contristemini. sed ut sciatis

II

quã caritatẽ habeã abundan-
tius in uobis. Si q̄s autẽ contri-
stauit. ñ me contristauit. sed
ex parte: ut ñ onerem om̄s uos.
Sufficit illi qui eiusmodi est
obiurgatio hec que fit a pluri-
bus: ita ut e contrario magis
donetis et consolemini. ne for-
te abundantiori tristitia ab-
sorbeatur qui eiusmodi est.
Propter q̄d obsecro uos: ut con-
firmeis in illo caritatẽ. Ideo e-
nim et sc̄psi uob ut cognoscam
experimentũ ur̄m: an in om̄ib;
obedientes sitis. Qui aliq̄d au-
tẽ donastis: et ego. Nam et ego
q̄d donau si q̄d donau. p̄pter
uos in p̄sona xp̄i: ut ñ circũ-
ueniamur a sathana. Non
enĩ ignoramus cogitationes ei.
Cum uenisse autẽ troadẽ
p̄pter euangeliũ xp̄i. et ostiũ
michi apertum esset in dño. ñ
habui requiẽ sp̄i meo. eo q̄d
ñ inuenerim utrũ fr̄m meũ:
sed ualefaciens eis p̄fectus sũ
in macedoniã. Deo autẽ gra-
tias qui semp triumphat nos
in xp̄o ihu. et odorem noticie
sue manifestat p̄ nos in om̄i
loco: q̄a xp̄i bonus odor sumĩ
deo in his qui salui fiunt. et
in his qui perunt. alijs quidẽ
odor mortis in mortẽ. alijs au-
tẽ odor uitę in uitã. Et ad
hec quis tam idoneus? Non
enim sumĩ sicut plurimi adul-
terantes uerbũ dei. sed ex sin-
ceritate. sed sicut ex deo corã

deo in xp̄o loquimur.

sc̄pimus iterũ nosmetipsos cõ-
mendare. Aut nunq̄d egem̄ sicut
quidã commendat̄is epl̄is ad uos
aut ex uobis? Epl̄a nr̄a uos estis
sc̄pta in cordib; nr̄is. que scribitur
et legitur ab om̄ib; hominibus:
manifestati qm̄ epl̄a estis xp̄i
ministrata a nob et scripta non
a tramento sed sp̄u dei uiui. ñ
in tabulis lapideis. sed in tabu-
lis cordis carnalibus.

Fiduciã autẽ talẽ habemus p̄
xp̄m ad dñm: ñ q̄d sufficientes si-
mus cogitare aliq̄d a nob quasi
ex nobis. sed sufficientia nr̄a ex
deo est. Qui et idoneos nos fecit
ministros noui testamenti: non
littera sed sp̄u. Littera enĩ occi-
dit: sp̄s autẽ uiuificat. Quod
si ministratio mortis litteris for-
mata in lapidib; fuit in gl̄a. ita
ut ñ possent intendere. filij is-
rael in faciẽ moȳsi p̄pter gl̄iam
uultus ei que euacuat. quom̄
ñ magis ministratio sp̄s erit
in gl̄a? Nam si ministratio
dñationis in gl̄a est: multo
magis abundat ministeriũ
iusticie in gl̄a. Nam nec glo-
ricatũ est q̄d claruit in hac par-
te: p̄pter excellentẽ gl̄am. Si
enĩ q̄d euacuat p̄ gl̄am est:
multo magis q̄d manet in glo-
ria est.

Habentes igitẽ talẽ spem mul-
ta fiducia utim̄: et non sicut
moȳses ponebat uelamen sup
faciem suã ut ñ intenderent

lvi

lvi

lvii

lviii

filij isrl in faciem eius. qd euacuatur. sed obtunsi sunt sensus eoz. Vsq; in hodiernu diem eni idipsum uelamen in lectione ueteris testamenti manet n̄ reuelatum: qm̄ in xpo euacuat. Sed usq; in hodiernu diem cū legyt̄ moyses: uelamen positu est sup̄ cor eoz. Cum autē conuersi fuerint ad dominu: auferet̄ uelamen. Dñs autē sp̄s est. Vbi autē sp̄s dñi: ibi libertas. Nos autē om̄s uelata facie gl̄am dñi speculantes in eandem imaginē transformamur a claritate in claritatē: tanquā a dñi sp̄u. Ideo habentes hanc ministracionē iuxta qd̄ misericordiam consecuti sum̄ n̄ deficim̄. sed abdicamus occulta dedecoris: n̄ ambulantes in astutia neq; adulterantes uerbum dei. sed in manifestatione ueritatis cōmendantes nosmet ipsos ad om̄em conscientiam hominum coram deo.

Quod si etiā optū est euangliū nr̄m. in his qui peunt est optū: in qb; d̄s. huī sc̄i excecavit̄ m̄tel̄ infidelū ut n̄ fulgeat illuminatio euanglij gl̄ie xpi. q̄ est imago dei. Non eni nosmet ipsos predicamus. sed ihm xpm̄ dñm nr̄m. nos. nos autē seruos ur̄os p̄ ihm: qm̄ d̄s qui dixit de tenebris lumen splendescere. illuxit in cordib; nr̄is ad illuminationē scientiē claritatis dei in facie xpi ihu. Habem̄ autē thesaurū istū in ua-

lis fictilib;: ut sublimitas sit uirtutis dei et n̄ ex nobis. In om̄ib; tribulationē patim̄: sed n̄ angustiam. Aperiam̄: sed n̄ destituimur. Persecutionē patimur: sed n̄ derelinquim̄. Deiciim̄. sed n̄ primus: semp̄ mortificationē ihu in corpore nr̄o circūferentes. ut et uita ihu in corporib; nr̄is manifestetur.

Semp̄ eni nos qui uiuim̄ in mortem tradim̄ p̄pter ihm: ut et uita ihu manifestet̄ in carne nr̄a mortali. Ergo mors in nob̄ opat̄: uita autē in uob. Habentes autē eundē sp̄m̄ fidei. sicut sc̄ptū est. credidi p̄pter qd̄ locut̄ sū. et nos credimus p̄pter qd̄ et loquim̄: scientes qm̄ qui suscitauit ihm. et nos cum ihu suscitabit. et constituet uobiscū. Om̄ia eni p̄pter uos: ut gr̄a abundans per multos gr̄arum actione abundet in gl̄iam dei. Propter qd̄ n̄ deficim̄. Sed licet is qui foris est nr̄ homo corrūpatur: tamen is qui intus est renouat̄ de die in diem. Id eni qd̄ in presentia ē. momentaneū et leue tribulationis nr̄e sup̄ modū in sublimitatē eternū gl̄ie pondus opat̄ in nob: n̄ contemplatib; nob̄ que uident̄ sed que n̄ uident̄. Que eni uident̄ tēporalia sunt: que autē non uident̄ eterna.

Scimus eni qm̄ si terrestris dom̄ nr̄a huī habitacionis dissoluat̄: qd̄ edificacionē ex deo

iiii

ix

ix

ix

habemus domū n̄ manufactā
eternā in celis. Nam et in hoc
gemiscim̄ habitationē nr̄am q̄
de celo est sup̄ indui cupientes:
si tam̄ uestiti n̄ nudi inueniam̄.
Nam et qui sum̄ in tabernaculo
isto in gemiscim̄ grauati. eo q̄
nolumus expoliari sed sup̄uesti
ri: ut absorbeat̄ q̄ mortale est
a uita. Qui autē efficit nos in
hoc ipsū: d̄s qui dedit nob̄ pi
gnus spiritus.

Jxiii **A**udientes ḡ semp̄ et scientes.
qm̄ dum sumus in corpore peg
nam̄ a d̄no. p̄ fidē enī ambula
mus et n̄ p̄ speciem̄: audem̄ autē
et bonā uoluntatē habem̄ ma
gis p̄gri a corpore et presen
tes esse ad d̄m. et ideo conten
dim̄ siue absentes siue presen
tes placere illi. Om̄s enim nos
manifestari oportet ante tribu
nal̄ xp̄i: ut referat unusq̄sq;
pp̄a corporis p̄ ut gessit siue
bonū siue malum.

Jxiiii **S**cientes ergo timorē d̄ni ho
mōib; suadem̄: deo autē ma
nifesti sum̄. Sp̄o autē et in cō
scientiis ur̄is manifestos nos

Jxv **N**on iterū nos esse.
commendam̄ uob. sed occasi
onē damus uob̄ ḡtandi p̄ nob̄:
ut habeatis ad eos qui in facie
ḡtant̄ et n̄ in corde. Siue enī
mente excetm̄ deo: siue so
brii sum̄ uob. Caritas enī xp̄i
urget nos. estimantes hoc
qm̄ si unus p̄ om̄ib; mortuus
est. ergo om̄s mortui sunt

et p̄ om̄ib; mortuus est xp̄c: ut
et qui uiuunt. iam n̄ sibi ui
uunt sed ei qui p̄ ipsis mortu
us est et resurrexit. Itaq; nos
ex hoc neminē nouim̄ scdm̄
carnē. et si cognouimus scdm̄
carnē xp̄m: sed nunc iā n̄ nouim̄.

Jxvi **S**i qua ergo in xp̄o noua
creatura: uetera tranfiert̄. ecce
facta s̄t noua. Om̄ia autē ex
deo qui reconciliauit nos sibi
p̄ xp̄m. et dedit nob̄ ministe
riū reconciliationis. qm̄ q̄dē
d̄s erat in xp̄o mundū recon
cilians sibi. n̄ reputans illis de
licta ipsorū: et posuit in nobis
uerba reconciliationis. Pro xp̄o
ergo legatione fungim̄. Tanq̄
deo exhortante p̄ nos obsecram̄
p̄ xp̄o: reconciliamini deo. Cū
qui n̄ nouerat peccatū p̄ nob̄
peccatū fecit: ut nos efficerem̄
iusticia dei in ipso. **Jxvii** **A**d iuuantes **Jvi**
autē exhortam̄. ne in uacūū
grām dei recipiatis. ait enim.
tempore accepto exaudiui te.
et in die salutis adiuui te.

Jxviii **E**cce nunc tēpus acceptabile.
ecce nunc dies salutis. nemi
m dantes ullā offensionē. ut
n̄ uitupet̄ ministeriū nr̄m:
sed in om̄ib; exhibeam̄ nosmet
ipsos sicut dei ministros. in mul
ta patientia. in tribulationib;
in necessitatib;. in angustiis. in
plagis. in carcerib;. in sedicio
nib;. in laborib;. in uigiliis. in
ieiuniis. in castitate. in scien
tia. in longanimitate. in sua

uitate. in spū scō. in caritate n̄
 ficta. in uerbo ueritatis. in uir-
 tute dei. p̄ arma iusticie a de-
 xtris et a sinistris. p̄ gl̄iam et
 ignobilitatē. p̄ infamiā et bo-
 nā famā. ut seductores et ue-
 races. sicut qui ignoti et cog-
 ni- ti. quasi morientes et ecce uiui-
 mus. ut castigati et n̄ mortifi-
 cati. quasi tristes. semp̄ autē
 gaudentes. sicut egentes. mul-
 tos autē locupletantes. tanq̄
 nichil habentes et om̄ia possi-
 dentes.

Xviii **O**s nr̄m patet ad uos o corin-
 thij: cor nr̄m dilatātū est. Non
 angustiamini in nob: angustiamini
 autē in uiscerib; ur̄is.
 Eandē autē habentes remunera-
 tionē. tanquā filiis dico: dila-
 tamini et uos. Nolite iugū du-
 cere cū infidelib;. Que autē par-
 ticipatio iusticie cū iniquitate.
 aut que societas luci ad tene-
 bras: Que autē conuentio xp̄i
 ad belial aut que pars fidei
 cū infidei: Qui autē consen-
 sus templo dei cū idolis: Vos
 enī estis templū dei uiui: sicut
 dicit d̄s. qm̄ in habitabo in il-
 lis et inambulabo. et ero illoꝝ
 d̄s. et ipsi erunt in popl̄s. Prop-
 ter qd̄ exite de medio eorū et se-
 paramini dicit d̄s: et in mū-
 dum ne tetigeritis. et ego reci-
 piā uos. et ero uob in patrē. et
 uos eritis michi in filios et fili-

Xix **H**as dicit d̄s omp̄s. **Xvii.**
 Has igit̄ habentes p̄missiones

carissimi. mundemus nos ab om̄i
 inquinam̄to carnis et sp̄s: p̄fi-
 cientes sc̄ificationē in timore dei.
 Capite nos. Neminē lesim̄. ne-
 minē corrumpim̄: neminē cir-
 cūuenimus. Non ad condēpna-
 tionē dico. Prediximus enī: qd̄
 in cordib; nr̄is estis ad cōmorien-
 dū et ad conuiuendū.

Multa in fiducia est apud uos:
 multa michi gl̄atio p̄ uob. Re-
 pletus sum consolatione: sup̄
 abundo gaudio in om̄i tribu-
 latione nr̄a. Nam et cū uenif-
 semus macedoniā. nullā req̄e
 habuit caro nr̄a: sed omnē tri-
 bulationē passi. Foris pugne.
 intus timores: sed qui consola-
 tur humiles consolatus ē nos
 d̄s in aduentu ur̄i. n̄ solū autē
 in aduentu ei. sed etiā in solatio
 quo consolat̄ ē in uob: referēs
 nob ur̄m desiderium. ur̄m fletū.
 ur̄am emulationē p̄ me. ita ut
 magis gaudiū. Qm̄ et si contri-
 stauit uos in epla: non me pe-
 nitet. Et si penitetet uident̄
 qd̄ epla illa et si ad horā uos
 contristauit. nunc gaudeo: n̄
 q̄a contristati estis. sed q̄a con-
 tristati estis ad penitentiā. Con-
 tristati enī estis sc̄dm̄ d̄m: ut
 in nullo detrim̄tū paciamini
 ex nob. Que enī sc̄dm̄ d̄m tri-
 sticia est: penitentiā in salu-
 tē stabilem opat̄. Sc̄i autē tri-
 sticia mortē opat̄. Ecce enim
 hoc ipsū sc̄dm̄ d̄m contrista-
 ri uos. quantā in uob opat̄

sollicitudinē: sed defensionē. sed indignationē. sed timorē. sed desiderium. sed emulationē. sed ueritatem. In omnibus exhibuistis **xxxii.** uos incontaminatos esse negotio. Igitur et si scripti uobis non propter eum qui fecit iniuriam. nec propter eum qui passus est: sed manifestanda sollicitudinē nostram quam pro uobis habemus coram deo. Ideo consolatus sum in consolatione autē nostrā abundantius magis gauisi sumus super gaudio tuo: quia refectus est spiritus eius ab omnibus uobis. Et si quod apud illum de uobis gloriatus sum. non sum confusus: sed sicut omnia uobis in ueritate locutus sum. ita et gloriatio nostra que fuit ad tuum ueritas facta est. Et uiscera eius abundantius in uobis fecit. reminiscens omnium uestram obedientiam: quomodo cum timore et tremore excepistis eum. Gaudeo quod in omnibus confido in uobis. **xxxiii.**

xxxii. **N**otā autē faciemus uobis fratres gratiam dei que data est in ecclesiis macedonie. quod in multo experimento tribulationis abundantia gaudia ipsorum. et altissima paupertas eorum abundantia in diuitias simplicitatis eorum: quia secundum uirtutē testimoniū illis reddo. et supra uirtutē uoluntarij fuerit. cum multa exhortatione obsecrantes nos gratiam et communicationē ministerij quod fit in sanctos. et non sicut spauimus: sed semetipsos dederunt primum deo. deinde nobis pro uoluntate dei.

ita ut rogarem titum. ut quemadmodum cepit: ita proficiat in uobis etiam gratiam istam.

Sed sicut in omnibus abundantis fide et sermone et scientia et omni sollicitudine. in super et caritate uestra in nos. ut et in hac gratia abundetis. Non quasi impans dico: sed paliorum sollicitudinē etiam uestrę caritatis ingenium bonum comprobans scitis enim gratiam domini nostri ihesu christi: quoniam propter uos egeni factus est cum esset diues. ut illi inopia uos diuites fecisset: et consiliū in hoc dedit. Hoc enim uobis uale est: qui non solum facere sed et uelle cepistis ab anno prope. Nunc uero et facto proficite: ut quemadmodum modum promptus est animi uoluntatis. ita sit et proficiendi ex eo quod habetis. Si enim uoluntas prompta est: secundum id quod habet accepta est. non secundum id quod non habet. Non enim ut alijs sit remissio. uobis autē tribulatio: sed ex qualitate in presenti tempore uestra abundantia illorum inopiā suppleat. ut et illorum abundantia uestrę in opie sit supplementum. ut fiat equalitas sicut scriptum est. Qui multum non abundauit: et qui modicum non inuolauit. Gratias autē deo qui dedit eandem sollicitudinē pro uobis in corde tuo: quoniam exhortationē quodam suscepit. sed dum sollocior esset. sua uoluntate profectus est ad uos. Misimus etiam cum illo fratrem cuius laus est in euangelio pro omni ecclesia: non solum autē sed et ordinatus ab ecclesiis comes peregrinationis nostre. in hac gratia que

ministrat a nob ad dñi glam et
destinata uoluntate nrām . deu-
tantes hoc ne qñ nos ut cupet in hac
plenitudine que ministrat a nob.
Prouidem enī bona: n̄ solū corā
deo. s; etiā corā hominib; . Misimī
autē cū illis et frēm nrām . que
pbaumī in multis sepe sollicitū
esse . nunc autē multo sollicitiorē
confidentia multa in uob; . siue
p utū qui ē socius m̄s et in uos
adiutor si p fr̄s nr̄os aptos eccle-
siarū glie xpi . Ostensionē ergo
que ē caritatis ur̄e et nr̄e glie
p uob in illos ostendite : in facie
ecclesiarū . Nā de ministerio qd̄
fit in scōs : ex abundantia ē michi
sc̄bere uob . Scio enī p̄mptū am-
mū ur̄m p quo de uob glorioz
apd̄ macedonas : qm̄ et achaja
parata est ab anno p̄terito . et
ur̄a emulatio puocauit pluri-
mos . Misimī autē fr̄s ut ne qd̄
glamur de uob euacuet̄ in hac
parte : ut que admodū dixi pa-
rati sitis . ne cū uenerint mecū
macedones . et in uenerint uos
imparatos . erubescam̄ nos . ut
n̄ dicam̄ uos in hac substantia .
Necessariū ḡ existimaui roga-
re fr̄s ut preueniant ad uos .
et preparent repmissā bene-
dictionē hanc paratā esse : sic
quasi benedictionē . n̄ qñ aua-
riciā . Hoc autē dico . Qui par-
ce seminat . parce et metet . et
qui seminat in benedictioni-
bus de benedictionib; et me-
tet . Vnus q̄sq; putdestinauit

cordi suo : n̄ extrinseca aut exne-
cessitate . Hilarē enī datorē di-
ligit d̄s . Potens est autē d̄s om-
nē grām abundare facere in
uobis : ut in om̄ib; semp omnē
sufficientē habentes . abunde-
tis in omnē opus bonū sicut sc̄p-
tū est . Dispsit . dedit paupib; iu-
sticia ei manet in eternum . Qui
autē amministrat sem̄ seminā-
ti : et panē ad manducandū pre-
stabit . et multiplicabit semen
ur̄m . et augetur incrementa fru-
gū iusticie ur̄e . ut in om̄ib; lo-
cupletati abundetis in omnē sim-
plicitatē que opat̄ p nos gr̄arū
actionē deo . qm̄ ministeriū hui
officij n̄ solū supplet ea que de-
funt sc̄is . sed etiā abundat per
multas gr̄arum actiones in dño
pp̄bationē ministerij hui glo-
rificantes dñm in obedientia con-
fessionē ur̄e . in euanglio xpi
et simplicitate cōmunicacionis
in illos et in om̄s . et in ipsorū ob-
secratione puob . desiderantiū
uos ppter eminentē grām dei
in uob . Gr̄as deo : sup menar-
tabili dono eius . Ipse autē ego
paulus obsecro uos p mansue-
tudinē et modestiā xpi : qui
in facie qd̄ ē humilis inter uos .
absens autē confido in uob .

Rogo autē ne presens audeā
p eam confidentiā qua existi-
mor audere in q̄sdam : q̄ arbi-
trant̄ nos tanquā sc̄dm carnē
ambulem̄ . In carne enī ambu-
lantes sc̄dm carnē militemus .

Jix

x. c.

nam arma militie nre n̄ carna-
lia s; potentia deo ad destructio-
nē munitionū: consilia destru-
entes et omnē altitudinē extol-
lentē se aduersus scientiā dei.
et in captiuitatē redigentes om-
nē intellectū in obsequiū xp̄i.
et in promptu habentes ulcisci
omnem inobediētiā. cū imple-
ta fuerit ur̄a obediētia. Que
scdm faciē s̄: uidete. Si q̄s con-
fidit sibi xp̄i se eē: hoc cogitet
iterū ap̄d se. q̄a sicut ipse xp̄i
est ita et nos. Nam et si amplī
aliqd glat̄ fuero de potestate
nr̄a quā dedit dñs in edificati-
onē et n̄ in destructionē nr̄am
n̄ erubescā. Vt autē non existi-
mer tanquā terrere uos p̄ ept̄as.
qm̄ quidē ept̄e inq̄unt. grauel
s̄ et fortes. presentia autē cor-
poris infirma. et sermo contēp-
tibilis: hoc cogitet q̄ eiusmodi
est. q̄a q̄les sumus uerbo per
ept̄as absentes. tales et presen-
tes in facto. Non enī audem̄ in-
serere aut comparare nos qb̄
dā qui seipsos comm̄dant: sed
ipsi in nob̄ nosmetipsos metien-
tes cōparantes nosmetipsos nob̄.
n̄ in immensū glabim̄. s; scdm
mensurā regulę quā mensus
est nob̄ ds. mensurā p̄tingen-
ti usq; ad uos. Non enī quasi
n̄ p̄tingentes ad uos: sup̄ extē-
dimus nos. Usq; ad uos enī pue-
nim̄ in euanglio xp̄i. n̄ in im-
mensū glantes in alienis la-
borib;: sp̄s autē habentes cres-

centis fidei ur̄e. in uob̄ magnifi-
cari. scdm regulā nr̄am in abun-
dantia etiā in illa q̄ ultra uos
s̄ euanglizare. n̄ in aliena re-
gula in his que preparata s̄ gla-
ri. Qui autē glatur: in dño glo-
rietur. Non enī q̄ seipsū cōmen-
dat ille p̄batus est: sed que ds
commendat. xi.

Quā sustineretis modicū qd̄
insipientie mee: s; et sup̄porta-
te me. Emulor enī uos: dei emu-
latione. Despondi enī uos uni-
uero uirginē castā exhibere
xp̄o. Timeo autē ne sicut serpēs
eui seduxit astucia sua: ita cor-
rūpan̄ sensus ur̄i et excidant
ā simplicitate que est in xp̄o. xxxiii.

Nam si is qui uenit aliū xp̄m
predicat que n̄ predicauimus.
aut aliū sp̄m accipitis que non
accepistis. aut aliud euanglium
qd̄ non recepistis: recte patere
mini. Existimo enī nichil me-
m̄ fecisse ā magnis apt̄is. Nā
et simplicit̄ sermone: s; n̄ scien-
tia. In om̄ib; autē manifestat̄
sū uob̄. Aut nūqd̄ peccatū feci.
meipsum humilians ut uos
exaltemini. qm̄ gratis euange-
liū de euangelizaūi uob̄: Ali-
as ecclia expoliari accipiens
stipendiū ad ministeriū ur̄m.
Et cū esse ap̄d uos et egerē. nul-
li onerosus fui. nā qd̄ michi de-
erat sup̄pleuer̄ fr̄s q̄ uener̄t
ā macedonia: et in om̄ib; sine
onere me uos seruaui et ser-
uabo. Est ueritas xp̄i in me: xxxv.

qm̄ hęc gl̄ia n̄ infringēt in me
in regionib; achaie. Quare: q̄a
n̄ diligo uos: d̄s sc̄it. Qd̄ autē
facio et faciā: ut amputē oc-
casionē eorū qui uolunt occa-
sionē. ut in quo gl̄iant̄ tales
inueniant̄. sicut et nos.

xxvi Nam eiusmodi pseudo apli s̄
oparij subdoli: transfigurā-
tes se in aptos xpi. Et n̄ mirū.
Ipsē em̄ satanas transfigurāt
se in anḡl̄m lucis. Non est ergo
mirū si ministri eū transfigu-
rent̄ uelut ministri iusticie:
quoz̄ finis erit sc̄dm̄ opa ipsoz̄.
Iterū dico: ne q̄s me putet insi-
pientē esse. Alioq̄n uelut insipi-
entē accipite me: ut ego modi-
cū qd̄ gl̄oz̄ier. Qd̄ loquor n̄ lo-
quor sc̄dm̄ d̄m̄: sed quasi in in-
sipientia in hac substantia
gl̄ie. Qm̄ multi gl̄iant̄ sc̄dm̄ car-
nē: et ego gl̄abor. Libenter em̄
sufferat̄ insipientes: cū sitis ipsi sa-
pientes. Sustineat̄ em̄ si q̄s uos in serui-
tutē redigit. si q̄s deuorat si q̄s accipit si q̄s
extollit̄ si q̄s in faciē uol̄ cedit. Sc̄dm̄ igno-
bilitatē dico: quasi nos infirmi
fuerim̄ in hac parte. In quo q̄s
audet: in insipientia dico: au-
deo et ego. Hebraei s̄ et ego. Isrl̄i-
tē s̄: et ego. Ministri xpi s̄:
et ego. Semen abrahe s̄: et ego.
Ut minus sapiens dico plus ego.
in laborib; plurimis. in carceri-
bus abundati. in plagis supra
modū. in mortib; frequenter.
A iudeis q̄nd̄es q̄dragenas: u-
na min̄ accipi. Ter uirgis cesus

sum. semel lapidatus sum. ter nau-
fragiū feci. Nocte et die in p̄fun-
dum maris fui. In itinerib; sepe.
piculis fluminū. piculis latro-
nū. piculis ex genere. piculis ex
gentib; . piculis in ciuitate. piculis
in solitudine. piculis in mari. pi-
culis in falsis fratrib; . in labore
et erumna. in uigiliis multis.
in fame et siti. in ieiuniis mul-
tis. in frigore et nuditate. Pre-
ter illa que extrinsecus s̄: instā-
cia mea cotidiana. sollicitudo
om̄ium eccliarū. Quis infirma-
tur et ego n̄ infirmos: Quis scan-
dalizatur. et ego n̄ uros: Si gl̄ari
oportet: que infirmitatis mee
s̄ gl̄abor. D̄s et pater d̄ni n̄ri
ihu xpi sc̄it qui est benedict̄
in sc̄ta: qd̄ n̄ mentior. Damasus
prepositus gentis areche regis
custodiebat ciuitatē damasce-
norū ut me comprehenderet:
et p̄ fenestrā in sporta demis-
sus sū p̄ murū. et sic effugi
mañ eius. Si gl̄ari oportet.
n̄ expedit q̄dem: ueniā autē
ad uisiones et reuelationes d̄ni.
Scio hominē in xpo ante annos
quatuordecim. siue in corpore
nescio. siue extra corp̄. nescio.
d̄s sc̄it. raptū huiusmodi usq;
ad terciū celū. Et scio huiusmodi
hominē siue in corpore siue
extra corp̄ nescio d̄s sc̄it: qm̄
rapt̄ est in paradisu. et audi-
uit archana uerba que n̄ licet
homini loq̄. Pro eimodi gl̄ori-
abor: p̄ me autē nich nisi in

xxii.

infirmis; meis. Nam si uo-
luero gloriari: non ero insipiens.
Veritatem enim dico. Parco autem:
ne quis me existimet super id quod
uidet in me aut audit ex me.
Et ne magnitudo reuelationum
extollat me: datus est in stimulum
carnis mee angelus satane ut
me colatizet. Propter quod ter do-
minum rogavi ut discederet a
me: et dixit in. Sufficit tibi gratia
mea. Nam uirtus in infirmitate
perficitur. Libenter ergo gloriabor
in infirmitatibus; meis: ut in
habitet in me uirtus christi. Propter
quod placeo in infirmitatibus; in
contumeliis; in necessitatibus; in
persecutionibus; in angustiis pro christo.
Cum enim infirmus: tunc potens
sum. Factus sum insipiens: uos me
coegistis. Ego enim a uobis debui
commendari. Nichil enim minus fui
ab his: qui sunt super modum apostoli.
Tamen et si nichil sum: signa tamen
apostolatus mei facta sunt super uos. in
omni patientia. signis et uir-
tutibus; et uirtutibus; Quid est enim
quod minus habuistis pre ceteris ec-
clesiis. nisi quod ego ipse non gra-
ui uos. Donate in hanc inu-
xxxvii **E**cce tertio hoc **xxxvii** **S**eria.
paratus sum uenire ad uos: et
non ero grauis uobis. Non enim que-
ro que uestra sunt: sed uos. Nec
enim debent filii parentibus; thes-
aurizare: sed parentes filiis.
Ego autem libentissime impe-
dam et superimpendam ipse pro
animabus uestris: licet plus uos

diligens. minus diligar. Sed esto.
Ego uos non graui sed cum esse astu-
tus. dolo uos cepi. Nunquid pali-
que eorum quis misit ad uos circume-
ni uos? Rogavi titum: et misit cum
eo fratrem. Nunquid titus uos circū-
uenit? nonne eodem spirituambu-
laui? nonne eisdem uestigiis? Olim
putatis: quod excusemus nos apud
uos. Coram deo in christo loquimur. Omnia
autem carissimi: propter uestram edifi-
cationem. Timeo enim ne forte cum
uenero non quales uolo inueniam uos.
et ego inueniar a uobis quales non
uultis: ne forte contentiones.
emulationes. animositates. dis-
sensiones. detractiones. su-
furationes. inflationes sint
inter uos. ne iterum cum uenero
humiliet me deus apud uos. et lu-
geam multos ex his qui ante
peccauerunt. et non egerunt peniten-
tiam super immundicia et forni-
catione. et impudicia quam
gesserunt. **xxxvii** **E**cce tertio hoc uenio
ad uos. In ore duorum uel trium
testium stabit omne uerbum. Pre-
dixi et predico ut presens et
nunc absens his qui ante peccaue-
runt et ceteris omnibus: quoniam si uene-
ro iterum non parcam. An experientiam
queritis eius qui in me loquitur christus.
qui in uobis non infirmat. sed potens
est in uobis? Nam et si crucifixus
est ex infirmitate: sed uiuit ex
uirtute dei. Nam et nos infir-
mi sumus in illo: sed uiuimus cum eo
ex uirtute dei in uobis. Vosmet
ipsos temptate: si estis in fide.

Ipsi uos pbate. An non cognoscitis uos ipsos q̄a xpc̄ ihs in uob est nisi forte repbi estis? Spero autē q̄d cognoscitis: q̄a nos n̄ sum̄i repbi. Oramus autē dñm ut nichil mali faciat. n̄ ut nos pbati paream̄. s; ut uos q̄d bonū ē faciat: nos autē ut repbi sum̄i. Non enī possum̄ aliq̄d aduersus ueritatē: s; p ueritate. Gaudem̄ enī q̄ndo nos infirmi sum̄: uos autē potentes estis. Hoc et oram̄ in uirām confirmatiōē. Ideo hec absens sc̄bo: ut n̄ presens duri a grā sc̄dm potestātē quā dñs dedit in edificatiōē et non in destructionem.

xxviii De cetero fr̄s gaudete. p̄fecti estote. exhortamini. idem sapite. pacē habete: et d̄s pacis et dilectionis et dilecti Salutate inuicē in osculo sc̄o. Salutant uos om̄i sc̄i. Grā dñi nr̄i ihu xpi et caritas dei. et cōmunicatio sc̄i sp̄s: sit cū om̄ib; nob̄ amen. **Explicit eplā sc̄da ad corinthios.**

Incipiunt caplā in eplā ad galathas. De resurrectione dñi et de ap̄to circūcisiōē galathis renūciantē et hominibus displicentē. *¶ sequente.*

ii De ap̄to euanglium n̄ ab hominib; sed a d̄o diuinit̄ consecuto. et cursū ad galathas p̄

iii De falsis fr̄ib; et de petro in circūcisiōe.

iiii De petro antiochię cū genib; edente. et legē uet̄i testam̄i p̄ruicē et passiōē dñi destruente. et galatharū stulticia.

v De om̄ib; qui ex opib; legis s̄. q̄ subiecti sunt maledicto. et dñō redim̄te nos ex

ex maledicto legis. et lege posita quoad usq; ueniret semen re promissionis.

vi De scriptura concludente om̄ia sub peccato. de equalitate om̄ium gentiū et credentib; om̄ib; qui semen sunt abrahe.

vii De iudeis credentib; sub elementis mundi constitutis. et de credentib; in dñm q̄d n̄ sint iam serui s; liberi. et de fide in aduentu ap̄li et seductoib; galatharum.

viii De duob; filiis abrahe. et testamentis duob; et monte syna.

ix De circūcisiōe: se q̄d est xpc̄ nichil p̄derit. et de circūcisiōe et p̄ceptis q̄d nichil sunt. et de cursu p̄mo galatharū. et impletione legis in proximo.

x De continentia carnis et sp̄s. et de substantiatiōe mutua inter fr̄s. et honore commū uel proprio.

xi De humanitate discenciū uerbū dñi. et de seminatione carnaliū uel sp̄ualium et elemosina faciēda. et de circūcisiōe et n̄ seruantiis legē. et ap̄to in cruce dñi gl̄ame.

xii De circūcisiōe q̄d nichil sit. de ap̄to in corpore stigmata ihu portante. **Explicit caplā.**

Incipit argumentum.
Galathę sunt greci. h̄i uerbum ueritatis primū ab ap̄to acceperūt: sed post discessū eius tēptati sunt a falsis ap̄lis. ut in legē et circūcisiōē uerterentur. hoc ap̄tis reuocat ad fidē ueritatis: sc̄bens eis ab epheso. **Explicit ARGUMENTUM.**

Incipit eplā ad galathas.
Aulus ap̄tis non ab hominib; neq; p̄ hominē s; p̄ ih̄m xpm et

vi

vii

viii

ix

x

xi

xii

Fi.

dm̄ patrē qui suscitauit eum
a mortuis. et qui mecū s̄t om̄s
fr̄s: eccl̄iis galathie. Gr̄a uobis
et pax a deo patrē et dño n̄ro
ihu xp̄o: qui dedit semetipsū
p̄ peccatis n̄ris ut eriperet nos
de presenti sc̄to nequā. sc̄dm̄
uoluntatē dei et patris n̄ri.
cui est gl̄ia in sc̄ta sc̄toꝝ. amen.

Fi

Miror qđ sic tā cito transferi
mini ab eo qui uos uocauit
in gr̄am xp̄i in aliud euange
lium: qđ non est aliud. nisi s̄t
aliq̄ qui uos concurbant. et
uolunt conuertere euangliū
xp̄i. Sed licet nos aut anḡls de
celo euangelizet uob. p̄ter q̄
qđ euangelizauim̄ uob: anathe
ma sit. Sicut p̄dixim̄. et nūc
iterū dico: si quis uob euange
lizauerit p̄ter id qđ accepistis:
anathema sit. **M**odo enī homi
nib; suadeo aut deo: aut gr̄o
hominib; placere: Si adhuc
hominib; placerē: xp̄i seruus
non essem.

Fii

Notū enī uob facio fr̄s euan
geliū qđ euangelizatū est a me:
quia non est sc̄dm̄ hominē.

Neq; enī ego ab homine acce
pi illud. neq; didici: sed p̄ re
uelationē ihu xp̄i. **A**udistis
enī conuersationē meā aliq̄n
do in iudaismo: qm̄ sup̄ mo
dum p̄sequabar eccl̄iam dei.
et expugnabā illā. et p̄ficiēbā
in iudaismo supra multos coe
taneos meos in genere meo. a
bundanti' emulatoꝝ existens

Fv

paternarū mearū traditionū.
Cum autē placuit ei qui me
segregauit de utero matris meę.
et uocauit p̄ gr̄am suā ut reue
laret p̄ filium suū p̄ me ut e
uangelizare illū in gentibus:
continuo n̄ ad̄deui carni et san
gumi. neq; ueni ierosolimā ad
antecessores meos aptos. s; abij
in arabia et iterū reuersus sum
damascū. Deinde post annos
tres ueni ierosolimā uidere pe
trū: et mansi ap̄d eū dieb; q̄n
decim. Aliū autē aptoꝝ uidi
nemine: nisi iacobū fr̄em dñi.
Que autē scribo uob: ecce corā
deo q̄a non mentior. Deinde
ueni partes sirie et alie. Et
autē ignot' facie eccl̄iis iudeę
que erant in xp̄o: tantū auditiū
habebant. qm̄ qui p̄sequabatur
nos aliq̄ndo. nunc euangelizat
fidē quā aliquando expugna
bat. et in me clarificabant dñm.

Deinde post annos quatu
ordecim iterū ascendi ieroso
limā cū barnaba assūpto et ci
to. ascendi autē sc̄dm̄ reuelatio
nē: et contuli cū illis euangliū
qđ p̄dico in gentib;: sc̄dm̄ au
tē his qui uidebant aliquid esse
ne forte inuacū currere aut
cucurrisse. Sed neq; ut qui mecū
erat cū esset gentilis cōpulsus ē
circūcidi: s; p̄ter intro ductos
falsos fr̄s qui sub introierunt
explorare libertatē n̄ram quā
habem̄ in xp̄o ihu. ut nos in ser
uitutē redigerent. qđ neq; ad

Fvi

horā cessim' subiectioni. ut ueritas
 euanglij pmaneat apud uos. Ab
 his autē qui uidebant esse aliqd.
 q̄les aliquando fuerunt. nichil
 mea inter est. D's psonā hominū
 n̄ accipit. michi etiā qui uideban
 tur ēē aliqd nichil contulerūt. Et
 etonit' cum uidissent qd̄ creditū
 est in euanglium p̄putū sicut
 petro circumcisiōis. qui etiā op
 atus ē petro in apostolatū circum
 cisiōis. opat' est et in inter gen
 tes. Et cū cognouissent grām q̄
 data ē michi. iacob, et cephas
 et ioh̄s qui uidebant columne
 ēē. dexteras dederunt in et bar
 nabe societatis. ut nos in gentes.
 ipsi autē in circūcisiōe. tantū
 ut paupum cēmus memores. Qd̄
 etiam sollicitus sui hoc ip̄m facere.

Fvii

Cum autē uenisset cephas
 antiochia in faciem ei restit. q̄a
 reprehensibilis erat. Pri' em̄ quā
 uenirent qdā ab iacobo cū gentib'
 edebat. cum autē uenissent sub
 trahabat et segregabat se. timēs
 eos q̄ circūcisiōe erant. et si
 mulationi ei' consenserūt. ceteri
 iudei. ita ut et barnabas dūce
 retur ab eis in illā simulationē.
 S; cū uidisse qd̄ non recte ambu
 larent ad ueritatē euanglij. dixi
 cephe corā om̄ib'. Si tu cū iudeis
 sis gentilit' uiuēs et n̄ iudaicē.
 quom̄ gentes cogit iudaizare. nos
 nata iudei. et n̄ ex gentib'. uerita
 tores. scientes autē qd̄ n̄ iustifica
 tur homo ex opib', legi. nisi p̄ fide
 ih̄u xpi. et nos in xpm ih̄m cre

Fviii

dūm ut iustificem' ex fide xpi. et n̄
 ex opib'; legi. Prop̄t' qd̄. ex opib'us
 legi n̄ iustificabit' om̄is caro. Qd̄ si
 querentes iustificari in xpo inuen
 ti sum' et ipsi peccatores. nūm qd̄
 xpc peccati minister ē. Absit. Si
 em̄ que destruxi hec idūm iusti
 fico. preuaricatorē me constituo.
 Ego em̄ p̄ legē legi mortuus sum.
 ut deo uiuam. Xpo confixus sum
 cruci. uiuo autē iam n̄ ego. uiuit
 uero in me xpc. Qd̄ autē nūc uiuo
 in carne. in fide uiuo filij dei. q̄ di
 lexit me. et tradidit semetipsum
 p̄ me. Non abicio grām dei. Si em̄ p̄
 legē iusticia. ergo xpc gratis mor
 tuus est. **D**imensa galathe qui
 uos fascinauit n̄ credere ueritati.
 ante quorū oculos ih̄s xpc p̄scriptus
 est. in uob' crucifixus. Hoc solum
 a uob' uolo discere. Ex opib' legi
 sp̄m accepistis. an ex auditu fidei.
 Sic stulti estis ut cū sp̄u exiit' in
 carne confirmemini. Tanta pas
 si estis sine causa. sicut sine cau
 sa. Qui g' tribuit uob' sp̄m et opat'
 uirtutes in uob'. ex opib'; an ex au
 ditu fidei. Sicut abrahā credidit
 deo. et reputatū ē ei ad iusticiā.
 Cognoscite ergo q̄a qui ex fide sūt.
 hū sūt filij abrahe. Prouidens autē
 scripta quia ex fide iustificat gen
 tes d's. p̄nunciavit abrahe q̄a be
 nedicent' in te om̄s gentes.

Fix. iiii.

I

Sicut q̄ ex fide sūt. benedicent' etiā
 fidei abrahā. Quicūq; em̄ ex opib'
 legi sūt. sub maledicto sūt. Scriptū
 ē em̄. Maledict' om̄is q̄ n̄ p̄manse
 rit in om̄ib'; que scripta sūt in libro

Fix

Lxxi

regis: ut faciat ea. **Q**uoniam autem in lege nemo iustificatur apud dominum: manifestum est. quia iustus ex fide vivit. Lex autem non est ex fide: sed qui fecerit

Lxxii

eam vivet in illis. **X**ristus nos redemit de maledicto legis. factus pro nobis maledictus: quia scriptum est maledictus omnis qui pendet in ligno. ut in gen-

Lxxiii

tibus; benedictio abrahe fieret in christo ihesu. ut pollicitationem spiritus accipiamus pro fide. **F**ratres secundum hominem dico: tam hominis confirmatum testamentum nemo spiritus aut

superordinat. **A**brahe dictae sunt promissiones: et semini eius. Non dicit et seminibus; quasi in multis: sed quasi in uno. et semini tuo

qui est christus. **H**oc autem dico. Testamentum confirmatum a deo. quae post quadringentos et triginta annos facta est lex: non irritum facit ad evacuandam promissionem. Nam si ex lege hereditas: iam non ex promissione.

Lxxiiii

Abrahe autem pro promissione donavit deus. **Q**uod igitur lex: propter transgressionem posita est. donec veniret semini cui repromiserat: ordinata per angelos in manu mediatoris. **M**ediator autem unus non est: deus autem unus est.

Lxxv

Lex ergo adversus promissa dei: absit. Si enim data esset lex quae posset vivificare: vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato: ut promissio ex fide ihesu christi daretur credentibus. **P**rius autem quam veniret fides: sub lege custodiebamur conclusi in eam fide quae revelanda erat. **I**taque lex pedagogus noster fuit

Lxxvi

in christo: ut ex fide iustificemur. **A**t ubi venit fides: iam non sumus sub pedagogo. **O**mnes enim filii dei estis pro fide in christo ihesu. **Q**uicumque enim in christo baptizati estis: christum induistis. **N**on est iudeus neque grecus. non est servus neque liber: non est masculus. neque femina. **O**mnes enim vos: unum estis in christo ihesu. **S**i autem vos christi: ergo abrahe semen estis. secundum promissionem heredes dico autem. **Q**uanto tempore heres parvulus est. nichil differt a servo cum sit dominus omnium: sed sub tutoribus et auctoribus est usque ad presinitum tempus a patre.

Lxxvii

Lxxviii

Ta et nos cum essemus parvuli: sub elementis mundi etiam servientes. **A**t ubi venit plenitudo temporis. misit deus filium suum factum ex muliere. factum sub lege. ut eos qui sub lege erant redimeret: ut ad optionem filiorum reciperemur. **Q**uoniam autem estis filii. misit deus spiritum filii sui in corda nostra clamantem abba pater. **I**taque iam non est servus: sed filius. **Q**uod si filii: et heredes per dominum. Sed tunc quidem ignorantes dominum: his quae natura non sunt dei serviebatis. **N**unc autem cum cognoveritis dominum immo cognovistis a deo. quomodo convertimini iterum ad infirma et egena elementa quibus denuo servire vultis. **D**ies observatis et mensibus et temporibus et annis. **T**imeo ne forte sine causa laboraverim in vobis. **E**sto sicut ego: quia et ego sicut vos. **F**ratres obsecro vos: nichil me lesistis. **S**citis autem quia pro infirmitate carnis euangelizavi vobis iam pro deo et temptationem vitam in carne mea non spre-

Lxxix

Lxxx

Lxxxi

vistis neque respulistis: sed sicut angelum dominum excepistis me. sicut christum

ihm. Vbi est ergo beatitudo ur̄a: tē
 stimoniū em̄ phibeo uob: q̄a si fie
 ri posset octos ur̄os eruissetis et de
 dissestis m̄. Ergo inimicus uob fact̄
 sum. uerū dicens uob: Emulant̄
 uos n̄ bene: sed excludere uos uolt
 ut illos emulemini. Bonū autem
 emulamini in bono semp: et n̄
 tantū cū p̄sens sū ad uos.

xxxiii

Filioli mei quos itum parturio:
 donec formet̄ xpc̄ in uob. Velle
 autē eē apud uos modo et muta
 re uocē meā: qm̄ confundor in uo
 bis. Dicite m̄ qui sub lege uultis eē.
 Legē n̄ legistis: Scriptum est enim
 qm̄ abrahā duos filios habuit. u
 num de ancilla. et unū de libera.
 S; qui de ancilla scdm̄ carnē nat̄
 est: qui autē de libera p̄pmissio
 nē. Que s̄ p̄ allegoriā dicta. Hec
 em̄ s̄ duo testamenta. Vnū qui
 dē in monte syna: in seruitutē
 generans que ē. agar. Syna em̄
 mons ē. marābia: qui coniunct̄
 ē. ei que nunc ē ierlm̄. et seruit
 cū filiis ei. Illa autē que sur sū
 est ierlm̄ libera ē. que est mater
 nr̄a. Sc̄ptum est em̄. Letare ste
 rilis que n̄ parit: erumpe et cla
 ma que n̄ paruitis. q̄a multi filij
 deserte magis quā ei que habet
 unū. Nos autē fr̄s: scdm̄ ysāac
 p̄missionis filij sum̄. S; quomodo
 tunc qui scdm̄ carnē nat̄ fuerat
 p̄sequebat̄ eū qui scdm̄ sp̄m: ita
 et nunc. S; qd̄ dicit sc̄ptura: Eice
 ancillā et filiū ei. Non em̄ heres
 filiū ancille: cū filio libere. Quā
 libertate xpc̄ nos liberauit. Sta

xxxiiii

te: et nolite uerū iugo seruitutis
 contineri.

Ecce ego paulus dico uob: qm̄ si cir
 cūcidamini xpc̄ uob nichil p̄derit.
 Testificor autē rur sū om̄i homini cir
 cūcidenti se: qm̄ debitor ē uniuerse
 legis faciente. Euacuati estis a xpc̄o.
 Qui in lege iustificamini: a gr̄a ex
 cidistis. Nos em̄ sp̄u ex fide sp̄s iusti
 cie expectam̄. Nam in xpc̄o ihu neq;
 circūcisio aliqd̄ ualet neq; p̄pu
 tiū: s; fides que p̄ caritatē opatur.
 Currebatis bene. Quis uos fascina
 uit ueritati n̄ obedire: Per suasio
 ur̄a n̄ est ex eo qui uocat uos. Modi
 cū seruitum totā massā corrupit.
 Ergo confido in uobis in dño: qd̄
 nichil aliud sapietis. Qui autē con
 turbat uos: portabit iudiciū q̄cūq;
 est ille. Ego autē fr̄s si circūcisionē
 adhuc predico. qd̄ adhuc p̄secutio
 nē patior: Ergo euacuati est scan
 dalū crucis: Utinā et abscondant̄
 q̄ uos conturbant. Vos em̄ in liberta
 tem uocati estis fr̄s. tantū ne liber
 tatē in occasionē detis carnis: s;
 p̄ caritatē seruitute inuicē. Om̄is
 em̄ lex: in uno sermone impleat̄.
 Diliges p̄ximū tuū sicut te ipsū.
 Qd̄ si inuicē mor detis et comedetis:
 uidete ne ab inuicē consumamini.

xxxv

xxxvi

xxxvii

xxxviii

xxxix

Dico autē. Sp̄u ambulate:
 et desideria carnis n̄ p̄ficietis. Ca
 ro em̄ concupiscit aduersus sp̄m:
 sp̄s autē aduersus carnē. Hec em̄
 inuicē aduersant̄: ut n̄ quecūq;
 uultis illa faciatis. Qd̄ si sp̄u dui
 mini: n̄ estis sub lege. Manifesta
 autē s̄ opa carnis. Que s̄ fornicā

xxxix

xxxix

no immundicia. luxuria. adolorum
 seruitus. ueneficia. inimicitie. con-
 tentiones. emulationes. ire. rixae.
 dissensiones. secte. mundicie. homici-
 cidia. ebrietates. comestationes.
 et his similia. que predicto uob si-
 cut dixi. qm qui talia agunt
 regnum dei n consequentur. Fructus
 autem sps est caritas. gaudium. pax.
 longanimitas. patientia. bonitas.
 benignitas. mansuetudo. fidelitas.
 modestia. continentia. castitas.
 Aduersus huiusmodi non est lex.
 Qui autem sit xpi. carne sua cruci-
 fixus. et uicis et concupiscen-
 cius. Si spu uiuim. spu etambu-
 lem. Non efficiamur manus glie cu-
 pidi. inuice puocantes. inuice in-
 uidentes. Frs et si preoccupatus
 fuerit homo in aliquo delicto. uos
 qui spiritales estis huiusmodi instru-
 ite in spu lenitatis. considerans te
 ipsum ne et tu tēpteris. Alter alte-
 ri onera portate et sic adimplebi-
 tis legē xpi. Nam si quis existimat
 se aliquid esse cum sit nichil. ipse se
 seducit. Opus autem suum pbet un-
 usquisque. et sic in semetipso tantum glo-
 ria habebit et non in alio. Unusquis-
 que enim onus suum portabit.
 Communicez autem illi qui carezi-
 zant uerbo. ei qui se catezizat
 in omnibus bonis. Nolite errare. d's
 n iridet. Que enim seminauerit
 homo hec et metet. qm q semina-
 nat in carne sua. de carne et
 metet. corruptione. q autē se-
 minat in spu. metet uitā p'nā.
 Bonū autē facientes n deficiam.

Tempore enim suo metentur. n deficien-
 tes. Ergo dum tempus habent operamur
 bonū ad omnes. maxime autē ad do-
 mesticos fidei. Videte qualib' hanc
 ris scripsi uob mea manu. Quicūq;
 enim uolunt placere in carne. hi
 cogunt uos circūcidi. tantū ut
 crucis xpi psecutionē n patiantur.
 Neq; enim qui circūcidunt legē cu-
 stodiunt. si uolunt uos circūcidi
 ut in carne ura glentur.

Michi autē absit glari nisi in cruce
 dñi nri ihu xpi. p quē in mundus
 crucifixus ē. et ego mundo. In xpo
 enim ihu neq; circūcisio aliqd ualet
 neq; preputiū. si noua creatura.
 Et quicūq; hanc regulā secuti fu-
 erint. pax sup illos et misericor-
 dia. et sup isrl dei. De cetero nemo
 in molestus sit. Ego enim stigmata
 ihu in corpore meo porto. Grā dei
 nri ihu xpi cū spu urō frs amen.
 Explicit epla ad galatas.

Incipiunt capitula eplē ad ephesios.

- D**escis qd ante constitutionē mundi in dño xpo electi sūt. et de omni sapientia et prudentia sacramta et renouatione omnium in dño xpo qm cel' s' q' r' d' a.
- D**e aplo p ephesios de pante. creatura dñi et ascensu potestate. **D**e pncipe potestatis aeris hui.
- D**e deo p diuinas misericordie sue scōs cū xpo dño coniuuicantē in celestib; collocantē.
- D**escis qd in uirtute sua ad dñi grām ueniant. s; dono et beniuolentia dei.
- D**e pntio et circūcisione. **S**ut duos condet in semetipso.
- D**e dño legē mandatorū in sententijs euacuante.
- D**e quib' icōy idomesticis dei. **D**e purificatione tēpli.
- D**e misterio dñi qd ante passionē ipi' generationib' alijs n fuerit reuelatū. **D**e glia tribulationis.
- D**e omni pacitate in celis. **D**e uita. **D**e homine

215 **xxxii**

xxxiii vi.

xxxiiii

xxxv

xxxvi

xxxvi

xxxvii

xxxviii

l
 ii
 iii
 iiii
 v
 vi
 vii
 viii
 iiii
 x
 xi

inchoare et plenitudine scientie dei.

xii De dno sup omnia qua a scis petuntur abundantia largire.

xiii De unitate et mutua sustentatione scoz.

xiiii De una fide et uno baptismo.

xv De diuersitate gre donacionis dei et filiationis corporis dni et uirg pfecto in msa et aut plenitu dinis xpi. De stulticia gentiu et libidine et omi turpitudine delictoru.

xvi De deponendo ueterē et induendo nouū hominē et demendacio et ueritate.

xvii De na sed innocenti et ope manuū.

xviii De abstinentia mali sermonis et den contra dicendo spū scō. et de mutua sustentatione scoz.

xix De abstinentia scurrilitatis et omium uicioz.

xx De seductorib impudicis. De dilectione et

xxi De cautione uiuendi et sapientia. qd scī debe

xxii De subiectione mulierū ad maritos. ant dñm in

xxiii De uirg ut diligant conjugē suā. omnibus

xxiiii De obsequio filioz. imitari.

xxv De parentū erga filios tēpamto.

xxvi De seruoꝝ obsequio.

xxvii De tēpamento dominorū.

xxviii De induito armorū dei et insidijs diaboli et colluctatione aduersus potestates.

xxix De fidelitate et ministerio tichici. Explet capla.

xxx De phesij sunt asiam. hij accepto uerbo ueritatis: p stiterit in fide. hos collaudat apłs scribens eis a roma de carcere p tichicū diaconē. Explet argum.

xxxii Incipit epla ad ephesios.

Aulus apłs ihu xpi p uoluntate dei: scis omib; qui sc ephesi et fidelibus in xpo ihu. Gra uobis et pax a deo patre nro et dno ihu xpo. Benedictus ds et pater dñi nri ihu xpi qui benedixit

nos in omi benedictione spuali in celestib; in xpo sicut elegit nos impio ante mundi constitutionē. ut eemul scī et immaculati in conspectu ei in caritate. q̄ predestinauit. nos in adoptionē filioꝝ p ihu xpm in ipso scdm̄ positū uoluntatis sue in laudē glē grē sue. in q̄ gñificauit nos in dilecto filio suo. in quo habem̄ redēptionē p sanguinē ei remissionē peccatorū scdm̄ diuitias grē ei que sup̄ abundauit in nob. in omi sapientia et prudentia. ut nouū faceret nob̄ sacram̄tum uolūtaris sue scdm̄ bonū placitū ei qd̄ proposuit in eo in dispensatione plenitudinis tēporū instaurare omnia in xpo. que in celis et que in terra sūt in ipso in quo etiā sorte uocati sum̄ predestinati scdm̄ positū ei q̄ omnia opat̄ scdm̄ consiliū uoluntatis sue. ut sim̄ in laudē glē ei q̄ ante sp̄auim̄ in xpo. in quo et uos cū audissetis uerbū ueritatis euangliū salutis ur̄e. in q̄ et credentes signati estis spū p̄missionis scō. q̄ est pignus hereditatis nr̄e in redēptionē ad q̄s tionis in laudē glē ipsius.

Propterea et ego audiens fidē ur̄am que ē in dno ihu et dilectionē in omi scōs: n̄ cesso gr̄as agens p uob. memoriā ur̄i faciens in orationib̄ meis. ut ds dñi nri ihu xpi pater glē det uob sp̄m sapientiē et reuelationis in agnitione ei illuminatos oculos cordis ur̄i. ut sciatis q̄ sit spes uocationis ei. que diuitie glē hereditatis ei in scis. et q̄ sit supereminēs magnitudo uirtutis ei in nos. q̄ cre

Incipit argumtum.

fi

didim' scdm opatione potencie uir-
tutis ei qua opat' est in xpo suscitās
illū a mortuis et constituens ad de-
xterā suā in celestib' sup' omnē pn-
cipatū et potestātē. et uirtutē et
dnationem et omne nomen qd no-
minat. n̄ solū in hoc scdo sed et in
futuro. et omnia subiecit sub pedi-
bus ei. et ipsū dedit caput supra
omnē eccliam que ē corp' ipsi ple-
nitudo ei. q' omnia in omib' adm-
pletur.

Ii **E**t uos cū essetis mortui delictis
et peccatis uris. in qb; aliquando
ambulastis scdm scdm mundi hu-
ius. scdm pncipē potestatis aeris hu-
ius. spm q' nunc opat' in filios diffi-
dentie: in qb; et nos om̄s aliquando
conūfati sum' in desiderijs carnis
nr̄e facientes uoluntatē carnis
et cogitationū et etiam natura
filij ire sicut et ceteri.

Iiii **D**eus autē q' diues est in misericordia
ppter nimiam caritatē suā qua di-
lexit nos cū eēsem' mortui pecca-
tis conuiuificauit nos in xpo cui
grā estis saluati. et conresuscita-
uit et consedere fecit in celestib;
in xpo ihu: ut ostenderet in se-
culis supuenientib; abundante
diuitias gr̄e sue in bonitate sup
nos in xpo ihu.

Iv **G**ratia em̄ estis saluati p fidē:
et hoc n̄ ex uob. Dei em̄ donū ē
n̄ ex opib; ut ne q̄s gl̄etur. Ipsius
em̄ sum' factura creati in xpo ihu
in opib' bonis: que pparauit d̄s
ut in illis ambulemus.

Ivi **P**ropter qd memores estote qd

aliquando uos gentes eratis in car-
ne qui dicimini pputiū ab ea q'
dicitur circūcisio in carne manu-
facta: q̄a eratis illo in tēpore sine
xpo alienati a conūfatione isrl' et
hospites testam̄torū pmissionis sp̄e
n̄ habentes. et sine deo in hoc mun-
do.

Vii **N**unc autē in xpo ihu
uos q' aliquando eratis longe: fa-
cti estis ppe in sanguine xpi. Ipse
est em̄ pax nr̄a q' fecit utraq; unū:
mediū parietē macerie soluens.
inimicitias in carne sua. legē mā-
datorū in decretis euacuans. ut
duos condat in semetipso et in
uno corpore deo. p cruce interfi-
ciens inimiciā in semetipso. in
uno nouo homine faciens pacē
ut reconciliet ambos. et ueniens
euangelizauit pacē uob q' lon-
ge fuistis. et pacē his qui ppe. qm̄ p
ipsū habem' accessū ambo in uno
spū ad patrem.

Viii **E**rgo iam n̄ estis hospites et ad-
uene. s; estis ciues scōy et docti
ci dei supedificati sup fundam̄-
tum apłoy et ppharū. ipso sū-
mo angłari lapide xpo ihu: in
quo omnis edificatio constructa
crescit in tēplū sc̄m in dño. in q'
et uos coedificamini in habitacm̄

Ixi **D**eus in spū scō.
hui rei grā ego paulus uinet'
xpi ihu p uob gentib': si tam̄ au-
distis dispensationē gr̄e dei que
data est michi in uob. qm̄ scdm
reuelationē notū michi factū ē.
sacram̄tum sicut sup' sc̄psi in bre-
ui. put potestis legentes intellige

prudenciã meã in misterio xp̄i. qđ
 alijs generationib; ñ est agnitiõ fili
 is hominũ sicuti nunc reuelatũ e
 sc̄is aplis ei. et p̄phis. in sp̄u eẽ gen
 tes coheredes. et concorporales. et cõ
 participes p̄missionis ei in xp̄o ihu
 p̄ euanglium. cui factũ sũ minister
 sc̄dm domũ gr̄e dei que data e
 michi sc̄dm op̄ationẽ uirtutis ei.
 Michi om̄ium sc̄oz minimo data
 est gr̄a hec ingentib; euangelizare
 in inuestigabiles diuitias xp̄i. et
 illuminare om̄s que sit dispensa
 tio sac̄menti absconditi a sc̄lis in
 deo qui om̄ia creauit. ut innotes
 cat p̄ncipib; et potestatib; in celesti
 bus p̄ eccliam multiformis sapientia
 dei. sc̄dm p̄finitionẽ sc̄oz quã
 fecit in xp̄o ihu dño nr̄o: in quo
 habem; fiducia et accensũ in con
 fidentia p̄ fidẽ eius.

ix

Propter qđ peto ne deficiatis in
 tribulationib; meis p̄ uob; que e
 gloria ur̄a.

x

Hui rei gr̄a flecto genua mea
 ad patrẽ dñi nr̄i ihu xp̄i ex quo
 om̄is paternitas in celis et in tr̄a
 nominat;: ut det uob; sc̄dm diui
 tias gl̄ie sue uirtutẽ corroborã
 ri p̄ sp̄m ei in interiore homine
 habitare xp̄m p̄ fidẽ in cordibus
 ur̄is. in caritate radicati et fun
 dati ut possitis comprehendere cũ
 om̄ib; sc̄is. que sit latitudo et lon
 gtitudo. et sublimitas et pfundũ.
 sc̄ire etiã sup̄eminẽ sciẽtiẽ ca
 ritatẽ xp̄i. ut impleamini in om̄nẽ
 plenitudinẽ dei.

xii

Ei autẽ qui potens e. om̄ia facere

sup̄abundantẽ quã petim; aut in
 telligim; sc̄dm uirtutẽ que op̄at
 in uob; ipsi gl̄ia in ecclia. et in xp̄o
 ihu: in om̄s generationes sc̄i sc̄oz.
 amen. **O**bsc̄ro itaq; uos ego
 unctus in dño: ut digne ambule
 tis uocatione qua uocati estis. cũ
 om̄i humilitate et mansuetudine.
 cũ patientia suportantes inuicẽ in
 caritate. solliciti seruare unitatẽ
 sp̄s in uinculo pacis. Vnũ corpus
 et unus sp̄s. sicut uocati estis in una
 spe uocationis ur̄e.

xiii

Unus dñs. una fides. unũ bap̄tis
 ma. Vnus ds et pater om̄ium: qui
 sup̄ om̄s et p̄ om̄ia et in om̄ib; nob;.

xiiii

Uniciq; autẽ nr̄m data est
 gr̄a: sc̄dm m̄suram donationis xp̄i.
 Propter qđ dicit. Ascendens in altũ
 captiua duxit captiuitatẽ: dedit
 dona hominib;. Qđ autẽ ascendit
 qđ est. nisi qđ et descendit p̄mũ
 in inferiores partes terre: Qui des
 cendit ipse est et qđ ascendit sup̄
 om̄s celos: ut impletet om̄ia. Et
 ipse dedit qđsdã quidẽ aptos. qđsdã
 autẽ p̄phas. alios autẽ euanglistas.
 alios uero pastores et doctores ad
 consumationẽ sc̄oz in op̄o mini
 sterij in edificationẽ corporis xp̄i:
 donec occurrã om̄s in unitatẽ
 fidei. et agnitionis filij dei. in ui
 rũ p̄fectum. in m̄suram etatis ple
 nitudinis xp̄i. ut iam ñ sim; par
 uuli fluctuantes et circũferã
 om̄i uento doctrine in nequitia
 hominũ in astucia ad circũuen
 tionem erroris. Veritatẽ autẽ fa
 cientes in caritate crescã in illo

xv

per omnia qui est caput xpc: ex quo
totum corpus compactum et conexum
per omnem iuncturam sub ministra-
tione secundum operationem. in mensu-
ram unicuique membri augmentum
corporis facit in edificationem sui

In caritate.

Fxxvi **H**oc igitur dico et testifico in
domino. ut iam non ambuletis sicut
et gentes ambulantes in uanitate
sensuum suorum. tenebris obscura-
ti habentes intellectum. aliena-
ti a uia dei per ignorantiam que est
in illis propter cecitatem cordis ipsorum:
quod deservientes semet ipsos tradide-
runt impudicie in operationem.

immundicie omnis et auaricie.

Fxxvii **N**os autem non ita didicistis
christum: sicut tam illud audistis et in
ipso edocti estis sicut est ueritas
in ihesu. Deponite uos secundum pri-
stinam conuersationem ueteris ho-
minis: qui corrumpit secundum desi-
deria erroris. Renouamini au-
tem spiritu mentis uestrae: et induite
nouum hominem qui secundum deum cre-
atus est. in iusticia et scientia
ueritatis. Propter quod deponentes
mendacium loquimini ueritatem unus-
quisque cum proximo suo: quoniam sumus in
uicem membra. Irascimini: et no-
lite peccare.

Fxxviii **S**ol non occidat super iracundiam
uestram. Nolite locum dare diabo-
lo. Qui furabatur iam non furetur:
magis autem laborat manibus suis
operando quod bonum est. ut habeat
unde tribuat necessitatem pauere-

Fxxix

ti. **O**mnis sermo malus ex

ore uero non procedat: sed si quis bonum est
ad edificationem fidei. ut det gratiam
audientibus. Et nolite contristari
spiritum sanctum dei: in quo signasti estis in
die redemptionis. Omnis amaritudo
et ira et indignatio et clamor et
blasphemia tollat a uobis: cum omni
malicia. Estote autem inuicem beni-
gni. misericordes. donantes inuicem: sicut
et deus in christo donauit uobis.

Fxxx **E**stote ergo imitatores dei sicut
filii carissimi: et ambulate in
dilectione sicut et christus dilexit nos.
et tradidit semetipsum pro nobis. ob-
lationem et hostiam deo in odorem su-
auitatis.

Fxxxi **F**ornicatio autem
et omnis immundicia. aut auari-
cia. nec nominet in uobis sicut de-
cet sanctos: aut turpitudinis. aut stulti-
loquium. aut scurrilitas que ad rem
non ponet. sed magis gratiarum actio.
Hoc autem sciote intelligentes: quod
omnis fornicator aut auarus quod
est idolorum seruus. non habet here-
ditatem in regno christi et dei.

Fxxxii **N**emo uos seducat in uerbis.
Propter hec enim: uenit ira dei in fili-
os diffidentie. Nolite effici parti-
cipes eorum. Gratias enim aliquando te-
nebre: nunc autem lux in domino. Ut
filii lucis ambulate. fructus enim
lucis est in omni bonitate et iusticia
et ueritate: probantes quod sit bene-
placitum deo. Et nolite communicare
operibus infructuosis tenebrarum: ma-
gis autem redarguite. Que enim in
occulto fiunt ab ipsis: turpe est
et dicere. Omnia autem que argu-
unt: a lumine manifestantur.

Omnē enī qđ manifestat: lumē ē. Prop-
ter qđ dicit. Surge qđ dormis. et exur-
ge a mortuis: et illuminabit tē xp̄c.

xxxiii Videte itaq; fr̄s quom̄ caute
ambuletis: n̄ qđi insipientes s; ut
sapientes. redimite tēp̄ qm̄ dies ma-
li sūt. Propterea nolite fieri impru-
dentes: s; intelligentes que sit uo-
luntas dñi. Et nolite inebriari
uino in qđ ē luxuria. S; implemini
sp̄u loquentes uobismetipsis in psal-
mis et in hymnis et canticis sp̄ua-
lib; cantantes et psallentes in cordi-
bus ur̄is dño gr̄as agentes sēp pro
om̄ib; in nomine dñi nr̄i ihu xp̄i
deo et patri subiecti inuicē in timo-
re xp̄i.

xxxiiii Mulieres ur̄is suis
subdite sicut dño: qm̄ uir ca-
put ē mulieris. sicut xp̄c caput ē
eccl̄ie. ipse saluator corporis ei; s;
ut eccl̄ia subiecta ē xp̄o: ita et mu-
lieres ur̄is suis in om̄ibus.

xxxv Uiri diligite uxores uas sicut et
xp̄c dilexit eccl̄iam. et seip̄sū t̄a-
didit p̄ ea: ut illā sc̄ificaret mun-
dani lauacro aque in uerbo uite.
ut exhiberet ipse sibi gl̄osā eccl̄i-
am n̄ habentē maculā aut rugā
aut aliqđ eimodi. s; ut sit sc̄a et
immaculata. Ita et uiri debent
diligere uxores suas: ut corpora
sua. Qui suā uxore diligat: se-
ip̄sū diligit. Nemo enī unquā
carnē suam odio habuit. s; nutrit
et fouit eā sic et xp̄c eccl̄iam: qđ
m̄bra sum̄ corporis ei;. de carne ei;
et de ossib; ei;. Propt̄ hoc relinq̄t
homo patrē et matrē suā. et ad-
heret uxori sue: et erūt duo in

carne una. Sacram̄tum hoc ma-
gnū. Ego autē dico in xp̄o et in
eccl̄ia. Veruntam̄ et uos singuli
uīq; uxore suā sicut seip̄sū di-
ligat: uxor autē timeat uirū suū.

xxxvi Filij obedite parentib; ur̄is
in dño. hoc enī iustū est. Hono-
ra patrē tuū et matrē tuā. qđ ē
mandatū p̄mū in p̄missione: ut
bene sit t̄ et sis longeuus sup̄ t̄a.

xxxvii Et patres nolite ad iracun-
diā puocare filios ur̄os. sed educa-
te illos in disciplina et correptio-
ne dñi.

xxxviii Serui obedite do-
minis carnalib; cū timore et tre-
more in simplicitate cordis ur̄i.
sicut xp̄o: n̄ ad oclm̄ seruientes qđi
hominib; placentes: s; ut serui xp̄i
facientes uoluntatē dei ex animo.
cū bona uoluntate seruientes sic
dño et n̄ hominib;. scientes qm̄
uīq; qđcūq; fecerit bonū. hoc
p̄cipiet a dño siue seruus siue li-
ber.

xxxix Et uos dñi eadē facite
illis remittentes in malis. scientes
qđ et illorū et ur̄ dñs ē in celis.
et p̄sonarū acceptio n̄ est apud
dñm. De cetero fr̄s confortamini
in dño: et in potencia uirtutis ei;. **xxxix**
Induite uos armaturā dei: ut pos-
sitis stare aduersus insidias dia-
boli. qđ n̄ est nob̄ colluctatio ad-
uersus carnē et sanguinē. sed
aduersus p̄ncipes et potestates.
aduersus mundi rectores tene-
brarū harū. cont̄ sp̄ualia neq̄-
t̄e in celestib;. Propterea accipi-
te armaturā dei: ut possitis resi-
stere in die malo. et in om̄ib; p̄se-

di stare. Stare g succinda lūbos
 uros in ueritate. et induci lorica
 iusticie. et calciati pedes in ipara
 uone euanglij pacis. in omib' su
 mentes scutu fidei. in q' possit
 omnia tela neq'ssimi extinguere ig
 nea. Et galea salutis assumite. et
 gladiu sps qd est uerbu dei. per
 omnē orationē et obsecrationē
 orantes omi tēpore in spū et in
 ipso uigilantes in omi instantia
 et obsecratione p omib' scis et pro
 me. ut det in sermo in opatione
 oris mei cū fiducia notū facere mi
 steriū euanglij p quo legatione
 fungor in hac catena. ita ut in
 ipso audeā p ut oportet me loq.

Lxxxii **E**t autē et uos sciatū que
 circa me sunt. qd agā. omnia no
 ta uob faciet uobiscū carissimū
 frat' et fidelis minister in dño.
 quē misi ad uos in hoc ipso ut co
 gnoscatis q' circa nos sūt. et console
 tur corda urā. Pax frīb' et caritas
 cū fide a deo patre et dño ihu xpō.
 Grā cū omib; q' diligūt dñm nr̄m
 ihm xp̄m in incorruptione am̄.

Explicit epla ad ephesios.

- I**ncipit epla i epla ad philip̄.
 I epresbitis qd ipsi fuerūt aliquādo ep̄i.
 II De aplo pro philipensib' deprecante.
 III De manifestatione unctorū apli. et uniuerso p̄uio.
 IIII De uarietate p̄dicantiū dñi. et de aplo parato ad
 uiuendū atq; moriendū. et de constancia passio
 nis. et p̄sequentiū m̄itiū patientiū ū glā. et salute.
 V De dño qd cū in forma dei eēt formā serui ac
 cipiens humiliavit se et cetera.
 VI De sc̄l qd in bonis opib' n̄ debeat mut' mutare.
 VII De fidelitate timothei. et aduentu suo.

- D**e epaphrodito animā suā ad mortē p̄t' op̄
 dñi fidelit' offerente. **viii**
De aplo philipenset in omib; consolante. **ix**
De seductorib; et circūcisione spūali atq; carnali. **x**
De p̄fectis. I seductorib' poplorū. **xi**
De aplo ammonente sc̄s ut ipsū mittent' et **xii**
De aplo sc̄l orante in concordia et cetera. **xiii**
De ueritate et castitate et iusticia et omib'
 laudib' sēp̄it' glē atq; uirtutis. I tēperantio. **xiiii**
De sacramto apli et sc̄l'ant' famul' iterū om̄ium **xv**
De aplo macedoniā p̄fisciente. et qd nulla ei ec
 clia cōmunicat' itatione datur acceptū phili
De desiderio sc̄oz in glia dei. I penses. **xvi**
De aplo om̄i in dño salutante. **xvii**
De cesariū domo qd habuerit sc̄s. **xviii**
xix

EXPLICIT V H CAPIT V L A.

Incipit epla ad philipenses. **Philippenses sunt macedo
 nes. hī accepto uerbo ue
 ritatis. p̄stiterūt in fide.
 nec recepunt falsos aplos. hos col
 laudat ap̄l' scribens eis a roma
 de carcere p epaphroditum.**

EXPLICIT ARS V M E H T V M.

Incipit epla ad philipenses.

Paulus et timotheus seruus ihu
 xp̄i. omib' sc̄is
 in xp̄o ihu qui
 sūt philippis cū
 ep̄is et diaconib'.
 Grā uob et pax a deo patre no
 stro. et dño ihu xp̄o. Grās ago
 deo meo in omi memoria ur̄i
 semp in cunctis orationibus
 meis p omib; uob cū gaudio
 deprecationē facient sup cōmu
 nicatione ur̄a in euanglio xp̄i
 a p̄ma die usq; nunc. confi
 dens hoc ipso qd qui cepit in

Fi

ii

uob opus bonū pficiet usq; in diem
 ihu xpi. sicut est michi iustū hoc
 sentire p omib; uob. eo qđ habeam
 uos in corde et in uinculis meis. et
 in defensione et confirmatione e-
 uangelij. socios gaudij mei om̄s uos
 esse. Testis enī michi est d̄s: quom̄
 cupiā om̄s uos in uiscerib; ihu xpi.
 Et hoc oro ut caritas ur̄a magis
 ac magis abundet in scientia et om-
 nissensu. ut pbeat potiora. ut sitis
 sinceret et sine offensa in die xpi:
 repleti fructu iusticie p ihm xpm
 in glām et laudem dei.

Sicre autē fr̄s uos uolo qđ que
 circa me s̄t magis ad pfectū uene-
 runt euangelij: ita ut uincula
 mea manifesta fierent in xpo in
 om̄i p̄torio et in ceteris om̄ib; . ut plu-
 res ē fr̄ib; in dño confidentes in
 uinculis meis abundant̄ auderēt
 sine timore uerbum dei loqui.

Quidā autē p̄t inuidiā
 et contentionē: quidā uero et
 p̄pter bonā uoluntatē xpm p̄di-
 cant. Quidā ex caritate. scientes
 qm̄ in defensione euanglij possit
 sū: qđā autē ex contencione xpm
 annuntiant n̄ sincere. existiman-
 tes pressurā se suscitare uinculis me-
 is abundant̄. Quid enī: Dū om̄i
 modo siue p̄ occasionē. siue p̄ ueri-
 tatē xpc annunciet: et in hoc gau-
 deo sed et gaudebo. Scio enī qđ hoc
 in pueniet ad salutē p̄ ur̄am orati-
 onē et subministratiōē sp̄s ihu
 xpi scdm̄ expectationē et scdm̄ et
 spem meā: qđ in nullo confundar.
 s; in om̄i fiducia sicut semp et

nunc magnificabit̄ xpc in corpo-
 re meo siue p̄ uitaē siue p̄ mortē.
 Michi enī uiuere xpc est: et mori
 lucrū. Quod si uiuere in carne hic
 in fruct' op̄is ē. et qđ eligā ignoro: co-
 artoz autē eduoob; desiderū habēs
 dissolui et cū xpo esse. multo enī ma-
 gis meli. p̄manere autē in carne
 necessarium ē p̄t uos. Et hoc con-
 fident. scio qđ manebo et p̄manebo
 om̄ib; uob ad pfectū ur̄m et gau-
 diū fidei: ut gratulatio ur̄a abū-
 det in xpo ihu in me p̄ meū aduen-
 tū iterū ad uos. Tantū digne euan-
 gelio xpi conuersem̄ ut siue cū
 uenero et uidero uos. siue absent
 audiā de uob qđ statim uno sp̄u
 unanimes. collaborantes fidei eua-
 gelij. et in nullo terreamini ab ad-
 uersarijs: que ē illis causa p̄ditionis.
 uobis autē salutis. Et hoc a deo: qđ
 uob datū est p̄ xpo. n̄ solū ut in eū
 credatis. s; ut etiā p̄ illo patiamini.
 id est certamen habentes q̄le et ui-
 distis in me et nunc auditis de me.

Si qua ḡ consolatio in xpo. **S**i
 si qđ solaciū caritatis. si qua societatis
 sp̄s. si que uiscera miserationis: im-
 plete gaudiū meū ut idē sapiatis
 eandē caritatē habentes unanimes.
 id ipsū sentientes. nichil p̄ contenci-
 onē neq; p̄ inanē glām. s; in humi-
 litate supiores sibi inuicē arbitri-
 tur. n̄ que sua s̄t singuli confide-
 rantes. s; et ea que alioz. Hoc enī
 sentite in uob. qđ et in xpo ihu.
 Qui cū in forma dei eēt n̄ rapinā
 arbitrius ē esse se eq̄lem deo: s; se-
 metipsum exmanuit formā ser-